

Josip Jurčič: Kako je Krjavelj s hudičem opravil

Miselni vzorec:

- *Josip Jurčič se je rodil 4. marca 1844, na Muljavi (Dolenjska).*
- *Umrli je 3. maja 1881 v Ljubljani.*
- *Spada v obdobje realizma.*
- *Po poklicu je bil pisatelj in urednik.*
- *Njegova najpomembnejša dela so:*
Jurij Kozjak, slovenski janičar
Domen
Sosedov sin
Rokovnjači (po Jurčičevi smrti dokončal Janko Kersnik)
Deseti brat – 1. slovenski roman
Tugomer – 1. slovenska tragedija
Kozlovska sodba v Višnji Gori – mladinsko delo
...
- *Ódlomek je iz romana Deseti brat.*

Kdo je Krjavelj? *Krjavelj je vaški posebnež.*

Kakšen je Krjavelj? Označi ga in ga nariši.

Krjavelj je bil po zunanosti precej zanemarjen, raztrgan mož; imel je kočo in kozo. Rad je zahajal v vaško gostilno, kjer so ga imeli radi zaradi njegovega zanimivega pripovedovanja zgodb. Imel pa je tudi nepošteno navado, da se je spretno izognil plačilu v gostilni, češ da mora iti domov pomolst svojo kozo.

Tako so upodobili Krjavlja v dramskem društvu.

Kaj pomeni životen? *To pomeni, da je imel dolg, močan trup in kratke noge.*

Ali je v besedilu še kakšna starinska beseda? Izpiši jo: *pomeček, rekši, vedečni, zdajci, ...*

Zakaj so gostje v krčmi Krjavlja tako radi poslušali? *Radi so ga poslušali, saj je znal imenitno pripovedovati in zabavati ostale goste v gostilni.*

Zakaj so poslušalci kar naprej prekinjali Krjavljevo pripoved?

Ker mu niso verjeli, hkrati pa so ga še bolj spodbujali k pripovedovanju.

Ali Krjavlja ta vprašanja kaj zmotijo pri pripovedovanju? *Ne.*

Katere besede naredijo Krjavljevo pripoved živo, nazorno in napeto?

vr, vr, vr ... jaz gledam, gledam ... comp! comp! comp! ...

Zakaj je bil Krjavelj prepričan, da je hudiča presekal na dva kosa?

Zato, ker naj bi po njegovem dvakrat padlo v morje, prvič je je reklo: štrbunk!, drugič pa se je slišalo štr –bunk.

S svojimi besedami v petih povedih opiši, kako je Krjavelj stražil na ladji in kako je opravil s hudičem!

Npr.: Ob enajstih ponoči je stražil na ladji. Bilo je temno in mrzlo. Zakuril si je s pomočjo kresila, gobe in drv. Naenkrat se je začela ladja majati in videl je, da po vodi prihaja hudič. Ko je prišel na vrh ladje, ga je s pomočjo sablje presekal na dva dela.

Kako vaščani sprejemajo Krjavlja? *Imajo ga radi kljub posebnostim.*

Kakšno zgodbo bi Krjavelj povedal tebi? Izmisli si »Krjavljevo zgodbo« in jo zapiši.

Poljubno.

Dim Zupan: Junaška zgodba

– Kdo sta Drekec-pekec in Pukec-smukec? *To sta neugnana fanta, prijatelja.*

– Kdo je Prijatelj? *To je bil njun starejši prijatelj, katerega imena nista vedela in sta ga tako klicala.*

– Običajno sta se rada izognila delu, zakaj sta pomagala Prijatelju grabiti seno? *Ker jima je po opravljenem delu pripovedoval svoje vojaške zgodbe.*

– Kaj sta počela, preden sta prišla k njemu? *Lovila sta žabe.*

– Za kaj pa starec ni imel nobenega razumevanja? *Za tacanje po travi.*

– Je imel, preden je začel pripovedovati zgodbe, kakšno navado? *Prej si je vedno natlačil pipo.*

– O čem jima je pripovedoval tokrat? *Kako je stražil ponoči in je pri tem ujel špijona.*

– Kako sta se med pripovedjo obnašala fanta? *Zelo sta se vživela v dogajanje, da sta se kar tresla.*

– Kako je bil za junaštvo nagrajen Prijatelj? *Dobil je 14 dni nagradnega dopusta.*

– Kaj se je fantoma zdelo hudo krivično? *Da ni dobil tudi sablje.*

PRIMERJAVA PRIJATELJA IN KRJAVLJA		
	PRIJATELJ	KRJAVELJ
POLOŽAJ V DRUŽBI	upokojenec, kmet	vaški posebnež, berač
ČAS	sedanjost	preteklost
ZUNANJOST		
starost	star (zgubana koža)	čez 60 let
obraz	– snežno beli lasje – živahne sive oči – brki čez usta – brada – raskava in zgubana koža	– nazaj viseče čelo – škili – zabuhlo lice
postava		– srednja velikost – životen
obleka		– raztrgana, pošita vojaška suknja – hlače prtenice do kolen – zelo zdelani čevlji
ostalo	– zamaščen klobuk s krajci zavihanimi navzdol – pipa	klobuk s širokimi kraji
ZNAČAJ	- umirjen in pameten, - natančen pri delu, - prijazen ...	- samozavesten, - iznajdljiv ...
ODNOS POSLUŠALCEV DO PRIPOVEDOVALCA ZGODBE	– spoštovanje – imata ga rada – zanimanje za zgodbe	– malce posmehljiv/vzviišen – imajo ga radi – zanimanje za zgodbe